

SÖKANDE

OneMed Sverige AB, 556764-4140
Box 50
401 20 Göteborg

Ombud:

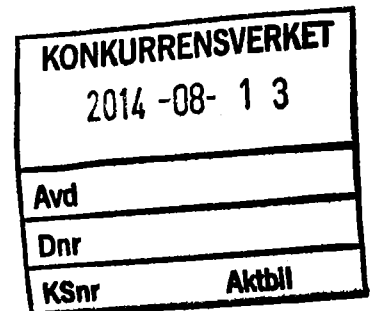
Advokat Ulf Yxklinten
MAQS Law Firm Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Landstinget i Värmland
651 82 Karlstad

SAKEN

Offentlig upphandling

AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår OneMed Sverige AB:s yrkande om att inhämta yttrande från Konkurrensverket avseende avtalstiden samt ansökan om överprövning i övrigt.

BAKGRUND

Landstinget i Värmland genomför en offentlig upphandling av ett ramavtal avseende materielförsörjning med förbrukningsmateriel. I de administrativa föreskrifterna 1.1.1 anges att planerad avtalstid är den 1 februari 2014 (driftstart den 1 april 2014) till och med den 31 mars 2018 med optioner om två plus två år samt att det totala värdet för ingående varor och tjänster i denna upphandling under aktuell avtalsperiod inklusive optionsår beräknas uppgå till 640 miljoner kronor baserat på 2012 års inköpsvolym. Någon volym kan emellertid inte garanteras. Som tilldelningskriterium gäller det för landstinget ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn till utvärderingskriterierna pris och miljö.

Vid anbudstidens utgång hade tre anbud kommit in och landstinget har beslutat anta anbudet från Mediq Sverige AB (Mediq). De övriga anbuden hade kommit från SIS Innovation HB som inte gått vidare till utvärdering samt OneMed Sverige AB.

YRKANDEN OCH GRUNDER

OneMed Sverige AB (OneMed) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Mediq utesluts från utvärdering på grund av att det inte uppfyller föreskrivna skall-krav och i andra hand att upphandlingen ska göras om på grund av att avtalstiden är längre än fyra år utan att det föreligger särskilda skäl, att andra ännu inte kända avropare ska kunna avropa från ramavtalet samt att förfrågningsunderlaget är otydligt och motstridigt genom att punkten 4.1.1 i de administrativa föreskrifterna möjliggör för landstinget att anta anbud som inte uppfyller alla skall-krav vilket strider mot punkterna 2.1, 2.10 och 3.3 i de administrativa föreskrifterna. OneMed yrkar vidare att förvaltnings-

rätten avseende avtalstiden ska inhämta yttrande från Konkurrensverket om lagligheten av en avtalstid om maximalt åtta år.

Landstinget bestrider bifall till OneMeds ansökan på grund av att landstinget uppfyllt de krav som gäller för offentlig upphandling samt att inte heller OneMeds anbud uppfyllt alla skall-krav utan kvalificerats med stöd av 4.1.1 i de administrativa föreskrifterna. Vidare anser landstinget att OneMed inte visat att bolaget på grund av påstådda brister lidit eller riskerar att lida skada.

PARTERNAS TALAN

OneMed anför bland annat följande.

Processramen

Landstinget anser att de av OneMed påtalade bristerna i Mediqs anbud också återfinns i OneMeds anbud. OneMed bestrider att så är fallet men, och det är väsentligt, OneMeds anbud är inte föremål för överprövningsprocessen och OneMeds anbud och dess utformning saknar helt betydelse för frågan om Mediqs anbud brister på de sätt som OneMed gör gällande. Av landstingets inställning får läsaren intrycket att landstinget resonerar så att förvaltningsrätten och OneMed ska acceptera brister i Mediqs anbud under påstående att landstinget behandlat OneMeds anbud på samma felaktiga sätt, dvs. genomfört en prövning i strid med LOU också av OneMeds anbud. Det som är otillåtet enligt LOU kan aldrig läkas och bli tillåtet av det skälet att den upphandlande myndigheten genomfört anbudsprövning konsekvent i strid med LOU. Landstinget återkommer i dess resonemang till likabehandlingsprincipen och synes mena att det är tillåtet att bryta mot LOU under förutsättning att anbudsgivarna behandlas lika i detta avseende. Men som nyss sagts blir inte fel rätt av det skälet att felet upprepas på ett konsekvent sätt.

Bristerna i Mediqs anbud

Landstinget har uppställt ett antal obligatoriska skall-krav och angett att förfrågningsunderlaget med bilagor innehåller ett antal obligatoriska krav (skall-krav). Vidare anges att dessa obligatoriska krav avser såväl krav på leverantören som på efterfrågade varor samt att förutsättningen för att ett anbud ska kunna prövas, utvärderas och antas är att dessa krav är uppfyllda. I bilaga till ansökan om överprövning har OneMed listat ett antal varor i Mediqs anbud som inte uppfyller uppställda obligatoriska skall-krav. Som OneMed uppfattar landstinget menar landstinget att de obligato-

riska kraven som uppställts för en del av de efterfrågade varorna saknar betydelse och att bristande uppfyllelse av obligatoriska skall-krav inte ska leda till diskvalifikation av anbudet. Landstinget menar i stället att en vara som offererats i strid med ett obligatoriskt skall-krav kan och ska ges ett belastningspris enligt punkt 4.1.1 i de administrativa föreskrifterna. OneMed bestrider att det är ett korrekt sätt att förstå förfrågningsunderlaget. Med landstingets inställning blir den ovan nämnda skrivningen i punkt 2.1 meningslös. I upphandlingen finns det ett antal produkter för vilka det uppställts produktspecifika skall-krav, t.ex. de som följer av de obligatoriska kraven i bilaga 2 Miljö- och arbetsmiljökrav. För flertalet efterfrågade produkter uppställs det emellertid inte några produktspecifika obligatoriska krav och för dessa produkter kan belastningspris enligt punkt 4.1.1 tillämpas om offererad produkt t.ex. inte är likvärdig med efterfrågad produkt. Det måste göras åtskillnad mellan offererad produkt som endast är icke-likvärdig med den produkt som efterfrågas jämfört med offererad produkt som dessutom brister avseende ett obligatoriskt skall-krav.

Bristerna i förfrågningsunderlaget - avtalstiden

I upphandlingen är avtalsperioden bestämd till fyra år med möjlighet till förlängning i fyra år, alltså åtta år sammanlagt. Landstinget som i förfrågan inte uppgett några särskilda skäl för detta har i yttrandet i svepande ordalag gjort gällande att det föreligger särskilda skäl med motiveringen att det för uppdragets utförande krävs investeringar på mångmiljonbelopp. Landstinget har inte heller underbyggt dess påstående att en avtalstid om åtta år är nödvändig. OneMed bestrider att det krävs mångmiljoninvesteringar på det sätt som landstinget angett. Upphandlingen riktar sig inte till den som avser att starta en materielförsörjningsverksamhet från grunden och även om den gjorde det kan inte investeringar i lagerlokaler och maskinpark anses vara sådana investeringar som utgör särskilda skäl i LOU:s mening.

Otillåten anslutning i efterhand till ramavtal

Enligt 5 kap. 2 § LOU är det endast part i ramavtalet som tillåts avropa. Avsteg från nämnda regel kan inte lagligen göras. Landstinget har i mallavtalet getts en möjlighet att i efterhand till ramavtalet såsom avropsberättigade ansluta juridiska personer som inte är parter i upphandlingen. Dessa eventuellt tillkommande juridiska personer är inte kända för anbudsgivarna. De situationer som landstinget beskriver i yttrandet innebär alla ett partsbyte, dvs. att tillkommande i nuläget okända juridiska personer blir parter i ramavtalet. Notera att avtalet ger möjlighet att ansluta privata vårdgivare liksom landstingsägda bolag (befintliga och ännu icke bildade). Samtliga beskrivna situationer innebär brott mot LOU och anslutning i efterhand till ett ramavtal.

Frågan om OneMed lidit eller kan komma att lida skada

Avtalstiden är oskäligt lång och innebär att marknaden stängs för konkurrens under onödigt lång tid. Om nu Mediq tilldelas upphandlingen lider OneMed skada eftersom bolaget inte ges möjlighet att efter fyra år konkur-

rera på nytt om upphandlingsföremålet. Vidare lider OneMed skada genom att en huvudkonkurrent genom det långa avtalet ges bättre ekonomiska förutsättningar än annars att konkurrera med OneMed i andra upphandlingar. Bestämmelsen i 5 kap. 2 § LOU innebär ett förbud mot anslutning i efterhand till ett ramavtal. Mallavtalet innebär att ännu inte kända avropare skall kunna anslutas i efterhand. OneMed kan inte bedöma i vilken utsträckning det kommer att ske och underlaget brister i förutsägbarhet. Den bristen i transparens innebär att OneMed inte ges möjligheter att optimera sitt anbud. Risken är uppenbar att anbudsgivare riskerar att lägga ett för dyrt anbud och därmed lida skada av att man förlorar upphandlingen men skadan kan också bestå av att anbudsgivare lägger ett för billigt anbud och lider skada genom att få en sämre lönsamhet under avtalstiden. OneMed har i målet inte bara påstått utan också genom exempel visat påstådd skada på det sätt som är möjligt i målet.

Landstinget anför bland annat följande.

Processramen

Likabehandlingsprincipen upprätthölls genom att både OneMed och Mediq ansågs klara av utvärderingens s.k. kvalificeringsfas. Efter OneMeds begäran om överprövning har landstinget granskat anbuden på nytt. Landstinget konstaterar då att de fel som OneMed i ansökan om överprövning påstår föreligger i Mediqs anbud föreligger även i OneMeds anbud i lika eller i liknande delar. Brister som föreligger vid anbudstidens utgång eller som upptäcks senare, i detta fall i samband med överprövningsprocessen, får inte bortses från utan ska beaktas, vilket betyder att anbud med brister ska förkastas oavsett när bristerna upptäcks. OneMed bör i så fall inse att om likabehandlingsprincipen ska upprätthållas måste även OneMeds anbud anses inte uppfylla landstingets alla krav. Eftersom ingen leverantör utesluts vid den ursprungliga anbudsutvärderingen så har leverantörerna i den del som avser de av OneMed påstådda bristerna i Mediqs anbud, och av landstinget nu påtalade brister i OneMeds anbud, behandlats lika. Landstinget åberopar en dom vid Kammarrätten i Göteborg den 15 januari 2014, mål nr 3244-13 och 3245-13. Domstolen fann att det inte är tillräckligt att en leverantör antagits i strid med ett skall-krav för att ingripande enligt LOU ska ske. Det krävs också att detta fel inneburit att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. Varken bolaget x eller bolaget y i ovan nämnda mål vilka var de enda anbudsgivare som kvalificerade sig i upphandlingen har blivit uteslutna på den angivna grunden, (likabehandlingsprincipen, landstingets anm.). Den av OneMed åberopade processramen är därför sådan att om förvaltningsrätten finner att Mediqs anbud borde ha förkastats på de av OneMed angivna skälen får förvaltningsrätten inte bortse från landstingets invändning om att även OneMeds anbud borde ha förkastats av de skäl som framgår i landstingets förra yttrande och av vad som anförs i detta yttrande.

Mediqs anbud

Landstinget bestrider att den av OneMed ingivna bilagan, (aktbilaga 10), med en lista på produkter som offererats av Mediq och som påstås inte skulle överensstämma med obligatoriska krav till alla delar är korrekt. De positioner i den av OneMed ingivna bilagan som inte omfattas av obligatoriska krav är positionerna 20.272, 13.41, 13.43, 15.73 och 15.95. Landstinget hänvisar till sitt förra yttrande s. 2-4 för motivering till varför dessa positioner inte omfattas av de obligatoriska krav som OneMed gör gällande. Eftersom OneMed påstår att landstinget i strid med ett antal obligatoriska produktspecifika krav antagit Mediqs anbud anför landstinget följande. Även OneMeds anbud har i så fall antagits i strid med ett antal obligatoriska krav. Därmed har båda leverantörerna behandlats lika. Landstinget kan i och för sig dela OneMeds uppfattning i det att det föreligger en skillnad mellan produkter som inte är likvärdiga med de produkter som efterfrågats jämfört med en offererad produkt som brister i avseende på ett obligatoriskt krav. Båda leverantörerna har vid denna bedömning av offerrade produkter behandlats lika.

Avtalstiden

Landstinget åberopar följande särskilda skäl för att anse att en avtalstid på mer än fyra år är tillåten i förevarande upphandling. En avtalstid på fyra år med möjlighet för leverantören att i sin kalkyl ta höjd för möjlighet till två plus två års förlängning hindrar inte konkurrensen utan är i stället ett verktyg för att utöka konkurrensen. Som Europeiska kommissionen uttalar är stora investeringskostnader en faktor som berättigar till en längre avtalstid än normalt för att få verklig konkurrens. Kammarrätten i Stockholm, dom den 26 maj 2013, mål nr 1583-13 hänvisar i sina domskäl till Europiska kommissionens tolkningsmeddelande avseende ramavtal (Explanatory note – Framework agreements – Classic Direktiv Document corresponding to document CC 2005/03 rev 1 of 14.7.2005 s.5.) som anger att undantag från fyraårsregeln skulle kunna komma i fråga för att försäkra sig om effektiv konkurrens i fall där föremålet för kontraktet krävt investeringar som har en avskrivningstid på mer än fyra år. Man hänvisar därvid till att utvecklandet av effektiv konkurrens på upphandlingsområdet är en av målsättningarna med direktiv på detta område. Kammarrätten i Göteborg, dom den 22 juli 2013, mål nr 3124-3127-13 hänvisar till samma tolkningsmeddelande och har i målet angett att avtalstider på överstigande fyra år är tillåtna. Denna upphandling avser landstingets hela behov av materielförsörjning till ett beräknat värde av ca 80 miljoner kronor per år. Därtill kommer resurser för kundservice, support och medverkan i sortimentsgrupper, lagerhållning och plockning, packning och leverans. För uppdragets utförande krävs stora ekonomiska resurser i form av t.ex. lagerlokaler, lastbärare, rullcontainrar, truckar m.m., vilket för inte tidigare avtalade leverantörer innebär investeringar på mångmiljonbelopp. Korta avtals- och avskrivningstider gynnar därför typiskt sett tidigare stora leverantörer som t.ex. OneMed som redan har en uppbyggd verksamhet och som tidigare

levererat till landstinget och i övrigt är finansiellt starkt. Vid denna typ av avtal är det inte ovanligt med långa avtalstider. Som exempel kan nämnas materielförsörjningen till Landstinget i Västernorrland där OneMed så sent som under hösten 2013 tecknade avtal för leveranser under sju års tid. För det fall att förvaltningsrätten ändå skulle finna den planerade avtalstiden stå i strid med 5 kap. 3 § LOU skulle en rättelse med förvaltningsrättens förordnande om annan avtalstid kunna vara ett alternativ till den åtgärd som OneMed anser vara enda möjliga åtgärd, nämligen att upphandlingen ska göras om.

Anslutning till ramavtal

Av landstingets mall för upphandlingskontrakt framgår följande vid punkt 2: "Leverantören åtar sig att till Landstinget i Värmland (landstinget), i förekommande fall till privata vårdgivare med vilka landstinget har avtal samt till landstingsägda bolag/förvaltningar, tillhandahålla och distribuera medicintekniska produkter (förbrukningsmateriel). I nuläget innefattas Torsby Frykcenter samt två (2) enheter inom Karlstad Universitet (tandhygienist- och sjuksköterskeutbildningen) i detta åtagande, men under den kommande avtalsperioden kan landstinget komma att teckna nya avtal där möjligheten skall finnas för landstinget att erbjuda avrop från ingångna avtal". I landstingets administrativa föreskrifter anges vid punkt 4.2 att leverantör ska acceptera villkoren i bifogad mall för upphandlingskontrakt i sin helhet. I sitt anbud har OneMed accepterat landstingets mall för upphandlingskontrakt i sin helhet, således inkluderat punkt 2. OneMed ändrar nu åsikt och påstår i stället att punkt 2 i mall för upphandlingskontrakt inte står i överensstämmelse med vad som anges i LOU. OneMed har dock inte redogjort för i vilket avseende landstingets skrivning skulle stå i strid med LOU. Landstinget anser att, om landstinget haft kännedom om OneMeds nuvarande ståndpunkt i fråga om skrivningen i punkt 2, så hade OneMeds anbud förkastats p.g.a. att anbudet inte ansetts uppfylla landstingets samtliga obligatoriska krav.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämplig lagstiftning

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § enligt lagen om offentlig upphandling (2007:1091), LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap.

6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 5 kap. 2 § LOU anges att kontrakt som grundar sig på ett ramavtal ska tilldelas enligt 4, 6 eller 7 §. Ett sådant kontrakt får slutas endast mellan en upphandlande myndighet och en leverantör som är part i ramavtalet.

Enligt 5 kap. 3 § LOU får ett ramavtal löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

I förarbetena till 5 kap. 3 § LOU anför regeringen följande. Paragrafen motsvarar artikel 32.2 fjärde stycket i direktivet. Enligt den bestämmelsen får ett ramavtal "inte löpa längre än fyra år, utom i vederbörligen styrkta undantagsfall, särskilt genom föremålet för ramavtalet". Det är oklart vad som menas med "vederbörligen styrkta undantagsfall, särskilt genom föremålet för ramavtalet". Beaktandesats 11 ger ingen ledning vid tolkningen av bestämmelsen. Regeringen är i likhet med utredningen av uppfattningen att ett krav på att särskilda skäl skall finnas bör motsvara direktivets undantagsfall. Det ligger i sakens natur att det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan för att det finns tillräckliga skäl att tillämpa bestämmelsen och att dessa skäl skall vara hänförliga till föremålet för upphandlingen. Utredningen har ansett att det är svårt att ange något exempel när bestämmelsen kan tillämpas. Enligt regeringens mening kan det vara fråga om ett avgränsat projekt som beräknas pågå något längre tid än fyra år och som inte har någon naturlig fortsättning när projektet avslutas. Det kan även vara situationer där föremålet för upphandlingen är av sådant slag att

det medför stora investeringar för leverantören vilka skall betala sig under avtalsstiden. (Prop. 2006/07:128 sidan 334)

Förfrågningsunderlaget

I de allmänna föreskrifterna anges bland annat följande.

2 UPPHANDLINGSFÖRESKRIFTER

2.1 OBLIGATORISKA KRAV (SKALL-KRAV)

Förfrågningsunderlaget med bilagor innehåller ett antal obligatoriska krav (skallkrav). Förutsättningen för att ett anbud skall kunna prövas, utvärderas och antas är att dessa krav är uppfyllda. Kraven avser såväl krav på leverantören och anbudet som på efterfrågad vara.

2.10 HELT ELLER DELAT ANBUD

Anbud skall lämnas för hela det angivna behovet, d.v.s. samtliga positioner skall offereras/prissättas.

3 PRÖVNING AV ANBUD

3.2 PRÖVNING AV OBLIGATORISKA KRAV

Leverantörer prövas avseende obligatoriska krav som ställs på anbudet och på efterfrågade varor och tjänster.

3.3 UTVÄRDERING AV ANBUD

Under förutsättning av att inkomna anbud uppfyller kraven enligt ovan, kommer det anbud att antas som är det för Landstinget i Värmland ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn tagen till utvärderingskriterierna pris och miljö.

4 KOMMERSIELLA VILLKOR

4.1.1 Produkter

Produktpriser skall anges i produkt-/pristförteckning, bilaga tre (3) Excel 2003, per redovisade enheter i priskolumn S och T med fyra (4) decimaler. Alla positioner måste offereras, ingen position får lämnas tom. Endast en (1) produkt per position får offereras och endast en (1) gång i anbudet. Skulle anbudet innehålla tom position/positioner eller om offererad produkt inte bedöms likvärdig med referensprodukten, kommer landstinget att belasta positionen/positionerna med det i produkt- och pristförteckningen för respektive position angivna belastningspriset. Är offererad produkt annan än referensprodukten på grund av dagens miljökrav, sker ingen belastning.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten tar först ställning till frågan om prövningsramen för detta mål och OneMeds yrkande om att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Mediq ska uteslutas från utvärderingen. Av bland annat Kammarrätten i Göteborgs ovan angivna dom i målen nr 3244-13 och 3245-13 framgår att domstolen vid bedömningen av om en upphandlande myndighet underlåtit att utesluta en leverantör till skada för annan leverantör funnit att det ingår i prövningsramen att beakta om även den ansökande leverantören borde ha uteslutits eftersom det kan ha betydelse för skadebedömningen och tillämpningen av likabehandlingsprincipen mellan dessa leverantörer. Att invändningen i de målen om sökandeleverantörens bristfälliga anbud kommit från den leverantör vars anbud ifrågasatts och inte den upphandlande myndigheten vilket är fallet i detta mål innebär enligt förvaltningsrättens mening inte någon annan bedömning.

Det är ostridigt att Mediqs anbud inte uppfyllt alla skall-krav inklusive de skall-krav som OneMed och landstinget synes betrakta som produktspecifika skall-krav, såsom vissa miljökrav. Landstinget gör vidare gällande att även OneMeds anbud innehåller liknande brister avseende produktspecifika skall-krav, vilket OneMed bestrider. Enligt förvaltningsrättens mening möjliggör handlingarna i målet inte någon närmare bedömning i fråga om OneMeds eventuella brister. Förfrågningsunderlaget innehåller emellertid inte någon uppdelning mellan produktspecifika skall-krav som inte omfattas av 4.1.1. i de administrativa föreskrifterna och sådana krav som kan omfattas av den bestämmelsen. Vidare finns ett skall-krav på att alla positioner måste offereras och att ingen position får lämnas tom. Om så sker ska positionen belastas med ett belastningspris. Enligt förvaltningsrättens mening kan det förefalla märkligt om det skulle vara möjligt att lämna en position tom men inte ange en produkt som visserligen inte uppfyller skall-krav men som enligt 4.1.1. i så fall ska ges ett belastningspris. Angivna föreskrifter i för-

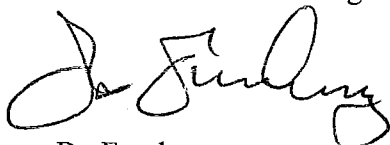
frågningsunderlaget är enligt förvaltningsrättens mening otydliga och i vissa delar motstridiga på ett sådant sätt att det inte vore möjligt att utesluta Mediq på den av OneMed angivna grunden även om det finns visst fog för OneMeds inställning. Förfrågningsunderlaget får därför i dessa avseenden anses oförenligt med principen om transparens. Då Mediq och OneMed enligt vad landstinget uppgett behandlats lika har OneMed emellertid inte visat att bolaget lidit eller riskerat att lida skada eftersom båda anbuden utvärderats, jfr kammarrättens dom i målen nr 3244-13 och 3245-13. Där-
emot hade möjligen den tredje leverantören som uteslutits för att enbart ha lämnat anbud på del av förfrågningsunderlagets positioner kunnat anses riskera att lida skada på grund av bristande likabehandling men det bolaget har inte fört talan mot upphandlingen. OneMed har inte heller visat att bolaget skulle ha utformat sitt anbud annorlunda om förfrågningsunderlaget varit tydligare.

Beträffande frågan om anslutning till ramavtalet kan avtalsvillkoret i mal-
len för upphandlingskontrakt i och för sig anses strida mot bestämmelsen i 5 kap. 2 § LOU om att kontrakt som grundar sig på ett ramavtal får slutas endast mellan en upphandlande myndighet och en leverantör som är part i ramavtalet. Å andra sidan är volymen i ramavtalet inte garanterad och en anslutning till ramavtalet från annan juridisk person kan även innebära minskade avrop från landstinget om detta beror på att verksamhet privati-
seras. Mot den bakgrunden finner förvaltningsrätten att OneMed inte visat att villkoret haft någon betydelse för bolagets utformning av sitt anbud och tillkommande beställningar inom ramen för avtalet kan också vara till för-
del om bolaget utsetts till leverantör eftersom en ökad volym bör leda till högre intäkter och vinster. Några ytterligare svårigheter att beräkna voly-
men bör inte heller anses föreligga då volymen under alla förhållanden är svår att bedöma och det ligger i sakens natur att en anbudsgivare måste vara beredd på variationer både uppåt och nedåt. OneMed har således inte visat att bolaget riskerat att lida skada till följd av avtalsvillkoret.

Vad gäller avtalstidens längd får de administrativa föreskrifterna 1.1.1 om planerad avtalstid tolkas så att det är tiden för driftstarten och fyra år framåt med option av ytterligare två plus två år som utgör den avtalstid som avses i 5 kap. 3 § LOU. Då avtalstiden får bedömas som åtta år är frågan om det finns särskilda skäl för längre tid än fyra år i den mening som avses i 5 kap. 3 § LOU. Förvaltningsrätten finner inte skäl att inhämta yttrande från Konkurrensverket och därför ska yrkandet om detta avslås. Av de domar landstinget åberopat avser Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 1583-13 ett landstings upphandling av tvätt- och textilservice i större omfattning än vad som nu är fallet och med i princip endast två aktörer utanför några landstings egna verksamheter och stora investeringar för den som skulle vilja komma in på marknaden. Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 3124-3127-14 avsåg en upphandling av avfallshämtning där investeringen i fordon måste skrivas av under avtalstiden. I nu aktuellt fall är det som anförts tre leverantörer som lämnat anbud och egentligen ingen av dessa som uppfyllt alla skall-krav. Konkurrensen får mot den bakgrunden anses som relativt begränsad och investeringarna för aktörer som avser att ta sig in på marknaden får även antas vara betydande. Under dessa förhållanden finner förvaltningsrätten att det förelegat särskilda skäl för landstinget att sätta avtalstiden till fyra år med option på ytterligare två plus två år. Sammantaget konstaterar förvaltningsrätten med hänvisning till vad som anförts att OneMeds ansökan om överprövning ska avslås.

ÖVERKLAGANDE

Denna dom kan överklagas. Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Bo Forsberg